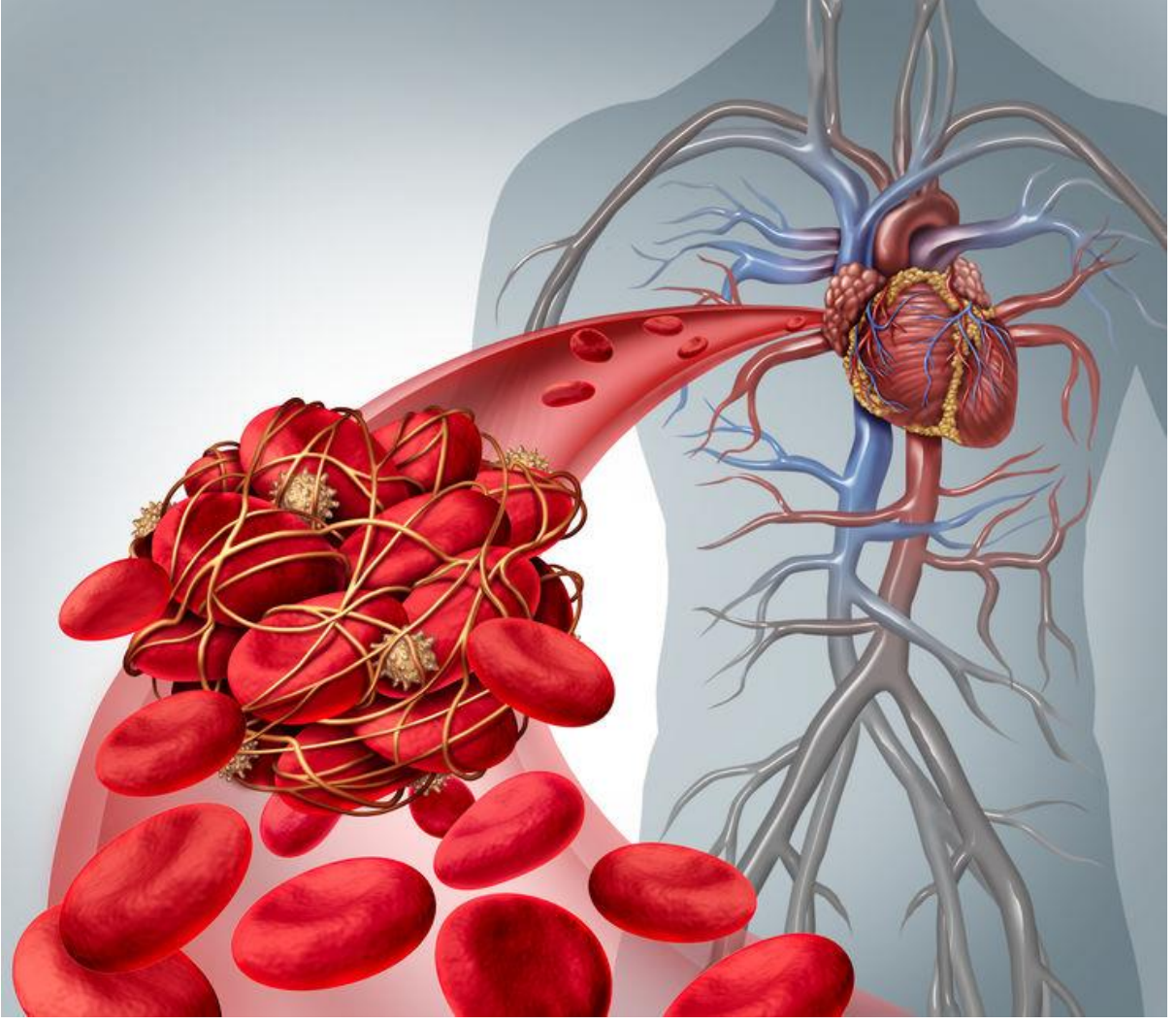

Kan Pıhtılaşmasını Önleyici İlaçlar ile Tedavi

Bilgiler, uyarılar ve önlemler

Prof. Dr. Nevrez Koylan

E Bilgi Kitapları – 1

Kan Pıhtılaşmasını Önleyici İlaçlar ile Tedavi

Bilgiler, uyarılar ve önlemler

Prof. Dr. Nevrez Koylan

E Bilgi Kitapları – 1

İstanbul 2022

Kan pıhtılaşmasını önleyici ilaçların kullanım alanları giderek artıyor. Buna bağlı olarak, bu ilaçları kullanan kişi sayısı da gün geçtikçe artmakta.

Kendiniz veya bir yakınınız için kan sulandırıcı ilaç gerektiği söylenmiş olabilir. Doktorunuz tedavinin seçimi, yararları ve riskleri konusunda muhtemelen bilgilendirme yapmıştır veya yapacaktır. Ancak, kan pıhtılaşmasını önleyici ilaçlar genellikle iki tarafı keskin bıçak gibidirler. Bu ilaçlar dikkatsiz kullanıldıkları zaman ciddi sorunlar yaratabilirler. Bu nedenle, kan pıhtılaşmasını önleyici ilaçlar ile tedavi hakkında bilgi sahibi olmanız çıkabilecek sorunların çoğunu önleme kapasitesine sahiptir.

Kan pıhtılaşmasını önleyici ilaçların uygunsuz kullanılmaları durumunda iki sorundan biri karşınıza gelir. Ya yetersiz kalırlar ve önlemleri gereken sorunları önleyemezler; veya gereğinden fazla etki ederek bazen çok ciddi olabilecek, hatta ölüme yol açabilecek sonuçlara yol açarlar.

Bu nedenle, kan pıhtılaşmasını önleyici ilaçlar ancak gerektiği zaman ve uygun şekilde kullanılmalıdırlar. Bu ilaçların doğru kullanılması da yetmez, bunlarla birlikte kullanılan diğer ilaçlar ve hatta alınan gıdalar da büyük önem taşır.

Bu elinizdeki kitapçık, kan pıhtılaşmasını önleyici ilaç kullanan veya yeni başlayacak olan kişilere bir başvuru kılavuzu olmak üzere hazırlanmıştır.

E Bilgi Kitapları Hakkında

E bilgi kitapları serisi, hastaların, onunla ilgilenen kişilerin ve hatta sağlıklı kişilerin gerek duydukları konularda bilgi sahibi olmaları amacıyla hazırlanmış el kitapçıklarıdır.

*Bu kitapçıklar nevrezkoylan.com web sitesinin [E Kitaplar sayfasından](#) indirilebilir, sosyal medyada veya diğer platformlarda **kaynak belirtmek kaydıyla** paylaşılabilir ve alıntı yapılabilir.*

Ancak, bu kitapçığın veya içeriğinin tamamını ya da bir kısmını her ne amaçla olursa olsun kaynak belirtmeden kullanmak, basılı veya elektronik ortamda yayınlamak veya dağıtmak telif hakkı ihlali olarak değerlendirilir. Bu konudaki koşullar için web sitesinin [Kullanım Koşulları](#) sayfası incelenebilir.

Bu dizinin yararlı olması dileğiyle, iyi okumalar dileriz!

İçindekiler

Kan pıhtılaşmasını önleyici ilaçlar ile tedavi neden gerekir?.....	2
Kan pıhtılaşmasını önleyici ilaçlar ile tedavi kimlerde gereklidir?.....	3
Kan pıhtılaşmasını önleyici ilaçlar hangileridir?.....	4
Standart heparinler, düşük moleküler heparinler, hirüdinler	4
Oral yoldan verilen direkt trombin inhibitörleri (Örneğin dabigatran, rivaroxaban, apixaban)	4
Cumarin derivatları (Örneğin Marcumar, Coumadin, Warfmarin)	4
Trombosit inhibitörleri (trombosit agregasyon inhibitörleri).....	4
Hangi yan etkiler görülür?.....	5
Genel riskler	5
İlaca özgü riskler	6
Nelere dikkat etmek gerekir?	7
Diş bakımı	7
Doktorla görüşülmesi gerekli durumlar	8
Genel uyarılar.....	8
Coumarin Derivatları (Coumadin, Marcumar vb.) ile ilgili özel uyarılar..	9
Coumarin derivatları ile tedavide dikkat edilmesi gerekenler.....	9
Coumarin grubu ilaçlar (Coumadine, Marcumar) ve gıdalar	10

Kendiniz veya bir yakınınız için kan sulandırıcı ilaç gerektiği söylenmiş olabilir. Doktorunuz tedavinin seçimi, yararları ve riskleri konusunda muhtemelen bilgilendirme yapmıştır veya yapacaktır. Ancak, kan pıhtılaşmasını önleyici ilaçlar genellikle iki tarafı keskin bıçak gibidirler. Bu ilaçlar dikkatsiz kullanıldıkları zaman ciddi sorunlar yaratabilirler. Bu nedenle, [kan pıhtılaşmasını önleyici ilaçlar ile tedavi hakkında](#) bilgi sahibi olmanız çıkabilecek sorunların çoğunu önleme kapasitesine sahiptir.

Kan pıhtılaşmasını önleyici ilaçlar ile tedavi neden gerekir?

Kan bileşenlerinin (alyuvarlar, akyuvarlar ve trombositler ve plazma proteinleri) birbirine yapışmalarına ve yığılmalarına pıhtılaşma denir. Bu suretle vücut, sağlam olmayan damarların kapanmasını sağlar. Ancak, aynı şekilde istenmeyen kan pıhtıları da (tromboz) oluşabilir ve damarları daraltabilir veya tıkayabilir.

Sağlıklı bir insanın kanı sağlam damarlarda daima akışkan kalır ve pıhtılaşmaz. Kan pıhtısı oluşumu örneğin damar sertliği, kalp krizi, [inme](#), kalp kapak hastalıkları, kalp ameliyatları, damar dilatasyonu ve/veya damar desteği (stent) implantasyonu neticesinde artarak görülebileceği gibi, kan bileşiminde hastalıklı değişimler (pıhtılaşma eğiliminde artış) ve örneğin ameliyat veya kaza sonrası hareket kabiliyetinin kısıtlanması neticesinde de artabilir.

Kan pıhtıları damar duvarları, kalp kası veya kalp kapakçıklarından ayrılarak kanla birlikte olduğu yerden vücudun başka bölgelerine taşınabilir. Orada damar tıkanmalarına ve dolayısıyla vücudun ilgili bölgesinin kanla beslenmesinde ağır bozukluklara yol açabilirler. Bu durum, emboli olarak adlandırılır. Trombozlar vücudun her yerine, örneğin bacaklara (bacak arteri embolisi), akciğere (akciğer embolisi) veya beyine ([embolik inme](#)) ulaşabilirler.

Kan pıhtılaşmasını önleyici ilaçlarla tedavi bu ihtimalin yüksek olduğu kişilerde söz konusu olur.

Kan pıhtılaşmasını önleyici ilaçlar için gerçek anlamda bir alternatif yoktur. Örneğin uzun süre oturmak gibi hareketsizlikten kaçınmak ve kompresyon çorapları giyinmek, ancak derin bacak toplardamarlarında tromboza karşı önleyici tedbir niteliğinde olup, çoğu durumda yeterli değildir. Bu konuda hiçbir bitkisel ya da folklorik tedavi yöntemi bu ilaçların yerini tutamadığı gibi, aksine zararlı olma ihtimalleri daha büyüktür.

Kan pıhtılaşmasını önleyici ilaçlar ile tedavi kimlerde gereklidir?

Kan pıhtılaşmasını önleyici ilaçlarla tedavi aşağıdaki durumlardan bir veya birkaçına sahip olan kişilerde gerekli olur.

- Daha önceleri tromboz veya emboli görüldüğü için.
- Kan bileşiminde bozukluk olduğu ve bu durumun kan pıhtılaşması eğilimini arttırdığı için.
- Ameliyat veya kaza sonrası bir tedavi ve ardıl tedavi gerektiği için.
- Aşağıda işaretlenen hastalıklardan biri mevcut olduğu için.
 - Arter tıkanması
 - [İnme](#)
 - Koroner kalp damarlarında daralma
 - Başka damarlarda daralma
 - Akciğer embolisi
 - Kalp krizi
 - Belirli kalp ritim bozuklukları
 - Bacak toplardamar trombozu
 - Diğerleri
- Aşağıda işaretlenen girişimlerden biri yapılacağı/yapıldığı için:
 - Kalp kapakçığı ameliyatı
 - Kalpte başka girişimler
 - Koroner kalp damarlarına stent takılması
 - Diğer stent girişimleri
 - Şemsiye oklüzyonu
 - Kalp ritim bozukluklarının ablasyonla giderilmesi
 - Diğerleri

Kan pıhtılaşmasını önleyici ilaçlar hangileridir?

Kan pıhtılaşmasını önleyici ilaçlar çok çeşitlidir. Hangi ilacın en uygun olduğu hastalığa, ilacın etki türüne, vücut tarafından toleransına ve tedavinin ivediliğine bağlı olarak doktorunuz tarafından seçilir. Bu ilaçlar aşağıda sıralanmıştır.

Standart heparinler, düşük moleküler heparinler, hirüdinler

Son derece etkili ilaçlar olup, infüzyon veya iğne olarak uygulanır. Bu ilaçlar genelde kliniklerde veya taburcu edildikten sonraki ilk haftalarda (bu durumda çoğu kez düşük moleküler heparin olarak) akut pıhtılaşmayı önlemek için veya Cumarinlere alternatif olarak verilir. Hirüdinler de heparinlere birer alternatif olabilir.

Oral yoldan verilen direkt trombin inhibitörleri (Örneğin dabigatran, rivaroxaban, apixaban)

Bu ilaçlar tablet şeklinde alınır. Bu ilaçlar çeşitli klinik durumlarda bacak toplardamarı trombozunu önlemek için düşük moleküler heparine veya coumarin derivatlarına alternatif olarak kullanılırlar.

Cumarin derivatları (Örneğin Marcumar, Coumadin, Warfmarin)

Bu ilaçlar son derece etkilidir ve tablet şeklinde alınır. Bu tür ilaçlarla tedavi aylarca, hatta yıllarca sürdürülebilir. Kimi gıdalar, ilaçlar ve doğal maddeler coumarin derivatlarının etkilerini önemli ölçüde değiştirebilir. Bu gıda, ilaç ve maddelerin listesi ileride verilmiş olup, başka ilaçların alınması ve beslenme konularında doktorunuzla görüşmenizde fayda vardır. Aşırı alkol tüketiminden kaçınmanız gerekir.

Trombosit inhibitörleri (trombosit agregasyon inhibitörleri)

Bu ilaçlar trombositler üzerinde etki edip, kan pıhtılaşmasını önlemektedirler. Tedavi örneğin kalp ve damar hastalıklarında, beyin inmesi ve damar ameliyatlarından sonra, ender olarak kalp ritim bozukluklarında uygulanır.

Asetilsalisik asit (ASA, örneğin Aspirin, Coraspin, Ecopirin)

Clopidogrel, Ticlopidin, Prasugrel, Ticagrelor
GPIIb/IIIa reseptörlerini bloke ediciler

Hangi yan etkiler görülür?

Tedavinin olası yan etkileri ve riskleri en başta ilacın türü, dozu, tedavi süresi ve hastanın diğer sorunlarına bağlıdır. Gösterilen büyük itinaya rağmen, bazı vakalarda duruma göre derhal tedavi gerektiren veya hayati tehlike oluşturabilen komplikasyonlar görülebilir.

Genel riskler

Kan pıhtılaşmasını önleyici ilaçlar ile tedavi kanama riskini artırır. Kanama riskinin boyutu dozaja göre değişmekle birlikte, özellikle kanama eğilimli başka hastalıkları (örneğin mide ülseri) olan kişilerde daha yüksektir. Kanamalar gizli de meydana gelebilir ve ilk etapta örneğin koyu renkte dışkıyla belirebilir. Kanamalar bazen kan ya da kan bileşenlerinin verilmesini gerektirecek veya hayatı tehdit edecek ya da kalıcı hasar bırakacak kadar şiddetli olabilir.

Kan pıhtılaşmasını önleyici ilaçların birlikte kullanılması pıhtılaşmayı önleyici etkiyi artırır. Ağrı kesiciler ve romatizma ilaçları gibi kimi ilaçlar da etkiyi ve yan etkileri arttırabilir. Bu nedenle, kan pıhtılaşmasını önleyici ilaçların yanı sıra başka ilaçlar da alıyorsanız mutlaka doktorunuza danışın!

İlaça bağlı olarak örneğin cilt egzamaları, bulantı, kusma, ishal, eklem sancıları, tansiyon düşmesi gibi istenmeyen etkiler değişen sıklıkla görülür. Ağır alerjik reaksiyonlar pek ender görülmekte birlikte, solunumun durmasına kadar varan solunum fonksiyonunda bozukluklara, pek ender vakalarda dolaşım şokuna kadar varabilen dolaşım bozukluklarına yol açabilir ve yoğun tıbbi bakımı gerektirebilir. Böyle durumlarda yeterince tıbbi yardım sağlanamazsa örneğin böbrek yetmezliği, [beyin hasarları](#), kramp nöbetleri gibi organlarda kalıcı hasarlar söz konusu olabilir.

Pek ender vakalarda enjeksiyonlar neticesinde cilt, yumuşak doku ve çevre dokularda hasarlar (örneğin enjeksiyon sonrası apse oluşumu, doku ölümü, şişkinlikler, sancılar, sinir veya toplardamarlar tahrişleri) görülebilir. Bunlar çoğu kez kendiliğinden geçer veya kolayca tedavi edilebilir. Ancak, bu sorunlar nadiren uzun vadeli ve hatta kalıcı şikayetler (örneğin lokal ihtihaplar, nedbeler, sancılı duyarlılık, uyuşma hissi) yol açabilirler.

İlacı özgü riskler

- Heparinler örneğın cilt egzamaları gibi alerjik reaksiyonlara, saç dökölmesine ve kemik erimesine (osteoporoz) yol açabilirler. Osteoporoz sadece heparinlerin uzun süreli kullanımında ortaya çıkar. Nadiren kan değerlerinde değışmeler ve kan dolaşım bozuklukları (heparine bağılı trombosit azalması gibi) görölabilir ve sonucunda akut damar tıkanmaları ve buna bağılı ciddi organ hasarları, [inme](#), kalp krizi veya kol/bacak kaybı söz konusu olabilir. Bu nedenle kan tablosunun düzenli aralıklarla kontrol edilmesi gerekir.
- Ağızdan verilen direkt trombin inhibitörleri nisbeten yeni ilaçlardır ve kanama riskinin artması ve bazen mideyi rahatsız etme başlıca dikkat edilmesi gereken noktalarıdır.
- Cumarinler saç dökölmesine ve alerjik reaksiyonlara yol açabilir. İlaç kesildiğinde saçlar genelde yeniden uzamaya başlar. Yara iyileşmesinde aksaklıklar ile cilt ve doku ölümü (örneğin kadın memesinde) şeklinde beliren doku hasarları ender vakalar olup, çoğu kez cerrahi yoldan tedaviyi gerektirir. Hamilelik planlıyorsanız veya hamilelik şüpheniz varsa, mutlaka doktorunuza bilgi vermeniz gerekir! Çocuğa zarar verebileceğı için Cumarin derivatları gebelik ve emzirme süresince alınmamalıdır.
- Trombosit inhibitörleri hassas kişilerde mide-bağırsak şikayetlerine, ender olarak mide- bağırsak ülserlerine ve kanamalarına yol açabilir. Bu tür şikayetler çoğu kez kolay tedavi edilebilir, ancak mide barsak endoskopisi gerekebilir. Doktorunuz birlikte mide koruyucu tedavi önerebilir.
- Aspirin alındığında ender vakalarda astım nöbetleri ve alerjiler alerjik reaksiyonlar görölabilir. Bu durumda uygun muayenelerin yapılması ve ilacın kesilmesi gerekebilir.
- Artan enfeksiyon eğilimine yol açan kan oluşum bozuklukları diğler trombosit inhibitörlerinde ender olarak ortaya çıkabilir ve ciddi sonuçlara yol açabilir. Trombosit inhibitörleri de gebe ve emziren kadınlar tarafından ancak mutlaka gerekli olduğı hallerde ve doktor denetimi altında alınmalıdır.

Yukarıda anılan yan etkilerin yanı sıra, her preparatın prospektüsünde olası spesifik yan etkiler belirtilmektedir.

Nelere dikkat etmek gerekir?

Kanın bileşimini ve pıhtılaşma durumunu denetlemek için tedavi boyunca ve duruma göre tedavi sonrası da düzenli kontrol muayeneleri gereklidir. Verilen randevulara mutlaka uymanız gerekir.

İlaçların dozu mutlaka belirlenen şekilde kullanılmalıdır. Doz atlama, dozda azaltma ya da arttırma yapmak tehlikeli sonuçlara yol açabilir.

Aldığınız diğer ilaçlar konusunda doktorunuza bilgi verin. Pek çok başka ilaç kullandığınız pıhtı önleyici ilacın etkisini azaltabilir veya daha sıklıkla arttırır ve bu durum tehlikeli sonuçlara yol açabilir. Doktorunuza haber vermeden başka bir doktor tarafından önerilmiş olsa bile farklı ilaç kullanmayınız.

Eğer gerekiyorsa INR kontrolünü mutlaka istenen zamanda yaptırınız.

Kanama eğilimini arttırdığından kan pıhtılaşmasını önleyici ilaçlar ile tedavi uygulanan hastaların daha dikkatli olması gerekir.

- Eğer bir kesik ya da yaralanma oluşursa, kanamanın diğer insanlara göre daha fazla olacağı bilinmelidir. Böyle bir durumda kanama yerinin üzerine temiz ve kuru bir bez ile bu bölgeye en az 5 dakika yumuşak bir basınç uygulanmalıdır. Bu sürede kanama durmazsa veya INR değeri 5 üzerinde ise doktora başvurulmalıdır.
- Araç içi-dışı trafik kazaları, kesici-delici alet yaralanmaları, darp, yüksekten düşme, şiddetli baş çarpması gibi iç ve dış kanamaya neden olabilecek durumlarda derhal bir hastaneye başvurmalıdır.

Diş bakımı

Kan pıhtılaşmasını önleyici ilaçlar kullanılırken dişlerin yumuşak bir fırça ile nazikçe fırçalanması gerekir. Sert darbeler kolaylıkla dişeti kanamasına neden olabilir. Diş ipi kullanımında da nazik davranmak gerekir.

Eğer kendiliğinden dişeti kanamaları oluyorsa, bu durum ilaç dozunun fazla olduğunun bir habercisi olabilir. Bu durumda mutlaka doktora haber vermek gerekir.

Diş tedavisi yaptırmadan önce diş hekimine mutlaka kan pıhtılaşmasını önleyici ilaç kullanıldığının söylenmesi gerekir. İlaç kullanılırken diş çekimi ya da kanamaya neden olabilecek bir işlem yapılacaksa doktorunuzla görüşülerek kan pıhtılaşmasını önleyici tedavi planının yeniden ayarlanması gerekebilir.

Doktorla görüşülmesi gerekli durumlar

Aşağıdaki durumlarda mutlaka doktorunuzla görüşülmelidir

- Normal adet düzeninin dışında kanama (miktar ve/veya süre olarak artış yada periyod dışı kanama, menopoz sonrası kanama)
- İdrarda veya dışkıda kan
- Fazla miktarda burun veya dişeti kanaması
- Kusma veya öksürükle kan gelmesi
- Halsizlik, ayağa kalkamama, ayakta baş dönmesi
- Ciddi baş ağrısı veya mide ağrısı
- Ufak çarpmalar sonucu veya çarpma olmadan büyük morluklar oluşması
- Ufak kesik ve sıyrıklarda kompresyona rağmen kanamanın durmaması

Genel uyarılar

- Doktor veya diş hekimlerine kan pıhtılaşmasını önleyici ilaçlar kullandığınızı ve sebebini söyleyin. Daha iyisi kullandığınız ilacı ve dozunu belirten bir kart taşıyınız.
- Pıhtılaşmayı önleyici ilaçlar uygulandığı sürece kas içine enjeksiyon yapılmamalı ve kan pıhtılaşmasını etkileyici başka ilaçlar alınmamalıdır.
- Kanama ve toplardamar tıkanması belirtilerine (bacaklarda şişkinlik ve sancı) ve akciğer embolisi belirtilerine (göğüste sancı, solunum şikayetleri) lütfen dikkat edin.
- Yüzeysel hafif kanamaları geleneksel yöntemlerle (tampon veya sıkı sargı) tedavi edebilirsiniz. Şiddetli kanamalarda lütfen derhal doktorunuza veya en yakın hastaneye başvurun!
- Kan pıhtılaşmasını önleyici ilaçlar ile tedavi sırasında bedensel darbe riski olan sporlardan ve rekabetli sporlardan kaçınmak gerekir. Kanama riski olmayan sporlardan kaçınmaya gerek yoktur.

Coumarin Derivatları (Coumadin, Marcumar vb.) ile ilgili özel uyarılar

Coumarin derivatları ile tedavi süresince kanın pıhtılaşmasını önleyici etkinin şiddetini düzenli aralıklarla takip etmek gerekir. Bunun için doktorunuzun belirleyeceği düzen içinde kanda protrombin zamanı (INR) ölçümü yaptırmak ve sonucuna göre uygulayacağınız dozu doktorunuzla görüşmek gerekebilir. Bu grup ilaçların etkisi, kullanımı sırasında alınan çeşitli gıdalarla ve kullanılan diğer ilaçlarla azalır veya artar, bu nedenle bu ilaçlara dikkat etmek gerekecektir.

Coumarin derivatları ile tedavide dikkat edilmesi gerekenler

- Coumarinler ağızdan günde tek doz olarak alınır.
- İlacı her gün aynı saatte almaya dikkat edilmelidir.
- Tercihan akşam saatlerinde alınmalıdır.
- İlaç aç ya da tok olarak alınabilir.
- Bir bardak su ile alınmalıdır.
- İlaça nasıl başlanacağına ve hangi dozda devam edileceğine doktor karar verecektir.
- İlaça başlamadan önce normal INR değerleri belirlenir.
- Bazı durumlarda istenen INR değerine ulaşınca kadar başka bir kan pıhtılaşmasını önleyici ilaç verilmesi gerekebilir.
- Bir dozun alınması unutulursa veya yanlışlıkla hatalı bir dozda ilaç kullanılırsa bu durum not alınmalıdır. Ertesi gün ilacı normal dozunda kullanmaya devam etmek uygundur.
- Bir doz atlandı diye asla iki doz birden alınmamalıdır.
- Eğer yanlış alınan doz normal dozun iki katı veya daha fazla ise doktorla görüşülmelidir.
- Coumarinler kullanılırken kan pıhtılaşmasının derecesi protrombin zamanı (INR) testi ile ölçülür. Bu test ilaca başlarken yapılır. Ayrıca ilaç kullanırken de doktorun belirleyeceği aralıklarla kontrol amacıyla yaptırmak gerekir. Doz ayarlamaları INR sonuçlarına göre yapılır.
- Doktor tarafından söylenmediği sürece asla ilaçlar kesilmemelidir.

Coumarin grubu ilaçlar (Coumadine, Marcumar) ve gıdalar

Aşağıda Coumarin grubu (Coumadine, Marcumar) etkisini değiştiren gıdalar ve doğal ürünlere ilişkin bir liste verilmiştir. Normalde kullanmadığınız bir ilacı başlamadan önce mutlaka kullanıp kullanamayacağınızı doktorunuza danışın. Gıda takviyeleri ve bitkisel tedaviler de gelişigüzel kullanılmamalı, mutlaka doktor onayı alınmalıdır.

Coumarin grubu ilaçların (Coumadine, Marcumar) etkisini arttıran gıdalar (INR yükselir)

- Greyfurt
- Alkol
- Avokado
- Kızılçık
- Ketentohumu
- Çemen
- Zencefil
- Sarımsak
- Soğan
- Meyankökü ve şerbeti
- Deniz yosunu (sushi)
- Mango
- Papaya
- Rezene
- Soya proteini (Tofu, soya sütü, soya eti veya kıyması- *hazır köfte ve hazır mantıların bir kısmı- mutlaka içindekileri okuyunuz*)

Coumarin grubu ilaçların (Coumadine, Marcumar) etkisini arttıran bitkisel tedaviler ve gıda takviyeleri (INR yükselir)

- Angelica
- Anason
- Arnica
- Asafoetida
- Atkestanesi
- Balıkyağı
- Bogbean
- Borage tohumu
- Bromelain
- Cannabis (esrar)
- Capsicum
- Cranberry
- Feverfew
- *Geum japonicum*
- *Ginkgo biloba*
- Ginseng
- Kasımpati (krizantem)
- Kavak
- Keçisakalı
- Kekik
- Kereviz tohumu
- Lovage (selamotu) kökü
- Maydanoz
- Meyankökü
- Papatya
- Rezene
- Rue
- Sarımsak
- Saw palmetto
- Soğan
- Söğüt kabuğu
- Şeytanpençesi
- Tutku çiçeği (passionflower)
- Yonca türleri
- Zencefil
- Zerdeçal

Coumarin grubu ilaçların (Coumadine, Marcumar) etkisini azaltan gıdalar (INR düşer)

- Lahana
- Kırmızı lahana
- Karalahana
- Brüksel lahanası
- Pazı
- Ispanak
- Semizotu
- Isırgan, hindiba, ebegümeci ve benzeri bahçe otları
- Şalgam
- Maydanoz
- Hardal
- Brokoli
- Karnabahar
- Kuşkonmaz
- Soya yağı
- Karaciğer

Coumarin grubu ilaçların (Coumadine, Marcumar) etkisini azaltan bitkisel tedaviler ve gıda takviyeleri (INR düşer)

- Civanperçemi
- Coenzyme Q10
- Danshen
- Dong quai
- E vitamini
- Ökseotu (mistletoe)
- Karahindiba (dandelion)
- K vitamini
- Kasıkotu (agrimony)
- Papain
- Sarı kantaron (St. John's wort)
- Yeşil çay

İlaçlardan hemen hemen tüm antibiotikler, [aspirin](#), tüm ağrı kesiciler ve romatizma ilaçları, antidepresanlar (sinir ilaçları), lityum, epilepsi (sara) ilaçları, mide ilaçları, kolesterol düşürücü ilaçlar ve mantar ilaçları Coumarin grubu ilaçlar (Coumadine, Marcumar) ile etkileşirler. Burada sayılanlar dışında pek çok ilaç da Coumarin grubu ilaçların (Coumadine, Marcumar) etkisini değiştirir. Bu nedenle doktorunuza danışmadan hiç bir ilaç ya da doğal ürün kullanmayınız.

İlacın nasıl alınacağı ve dozajı düzenli olarak yapılan kontrol muayeneleri neticesinde elde edilen pıhtılaşma değerlerine (INR değeri) bağlıdır. Bu konuda doktorunuzun talimatlarına lütfen titizlikle uyun. İlacı alıp almadığınız veya doğru dozaj konusunda şüpheye düştüğünüz hallerde her ihtimale karşı INR değerinizi kontrol ettirin. İlacı uzun bir süre almanız gerekiyorsa, pıhtılaşma değerlerinizi düzenli aralıklarla kendi kendinize ölçmeyi öğrenebilirsiniz. Bu konuda kullanılacak cihazlar ve yöntem konusunda lütfen doktorunuza danışın.

